

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízдила a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobce: **J. P. st.**, proti žalovanému: **Ministerstvo pro místní rozvoj**, se sídlem Staroměstské náměstí 6, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2009, č. j. 30676/2009 - 83/2277, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 1. 2. 2010, č. j. 6 Ca 328/2009 - 23,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl kasační stížností shora označené usnesení Městského soudu v Praze (dále též „městský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žádost o osvobození od soudních poplatků pro žalobní řízení. Stěžovatel napadl žalobou shora uvedené rozhodnutí žalovaného, který zamítl jeho odvolání proti rozhodnutí Krajského úřadu Středočeského kraje ze dne 26. 8. 2009, č. j. 134473/2009/KUSK, a uvedené rozhodnutí potvrdil. Ve správním řízení se stěžovatel domáhal obnovy řízení vedeného před Krajským úřadem Středočeského kraje sp. zn. SZ 074487/2009/KUSK REG/Vo (pravomocně skončeno rozhodnutím ze dne 9. 6. 2009, č. j. 078985/2009/KUSK).

Stěžovatel podal žalobu proti rozhodnutí žalovaného ke Krajskému soudu v Praze, v žalobě stěžovatel požádal o osvobození od soudních poplatků za řízení s odkazem na § 11 odst. 1 písm. g) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Krajský soud věc postoupil Městskému soudu v Praze usnesením ze dne 3. 11. 2009, č. j. 44 Ca 127/2009 - 13,

neboť shledal, že není místně příslušným k rozhodnutí o žalobě; rozhodnutí bylo stěžovateli doručeno dne 6. 11. 2009 a nebylo napadeno kasační stížností.

Městský soud vyzval stěžovatele přípisem ze dne 18. 12. 2009, č. j. 6 Ca 328/2009 - 17, aby soudu zaslal vyplněný formulář „Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků“ s tím, že sdělení požadovaných údajů je nezbytné pro rozhodnutí o stěžovatelské žádosti.

Stěžovatel soudu zaslal vyplněný formulář a v přiloženém dopise ze dne 14. 1. 2010 ještě sdělil, že požaduje, aby byl od soudních poplatků osvobozen na základě § 11 odst. 1 písm. g) zákona o soudních poplatcích. Z obsahu žaloby a přiložených správních rozhodnutí je totiž zřejmé, že žalovaný rozhodl nezákonně; Krajský soud v Praze podle jeho názoru žádost o osvobození od poplatků respektoval. V „potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech“ stěžovatel uvedl, že není zaměstnán, pobírá starobní důchod ve výši 14 383 Kč (přiložil výplatní doklad za období leden 2010) a je vlastníkem ½ rodinného domku. Stěžovatel dále uvedl, že je ženatý, avšak s manželkou nežije, a má dluh ve výši 30 000 Kč vůči svému synovi a to z důvodu „soudní náhrady“.

Městský soud napadeným usnesením zamítl stěžovatelskou žádost o osvobození od soudních poplatků. Nejprve shledal, že stěžovatel není věcně osvobozen od soudních poplatků z titulu § 11 odst. 1 písm. g) zákona o soudních poplatcích, neboť toto ustanovení se vztahuje na jiné případy, než je případ stěžovatele, který žalobou žádá přezkum správního rozhodnutí žalovaného. Městský soud tedy dále posoudil stěžovatelskou žádost podle § 36 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Městský soud dospěl k závěru, že stěžovatel má dostatečný příjem pro zaplacení soudního poplatku, který za žalobní řízení činí 2000 Kč.

Stěžovatel v kasační stížnosti ze dne 1. 3. 2010 napadenému usnesení vytýká nezákonnost, neboť městský soud nesprávně posoudil právní otázku; stěžovatel napadl žalobou rozhodnutí žalovaného, který (spolu se správním orgánem I. stupně) rozhodoval nezákonně, porušil totiž § 100 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Podle stěžovatele *„žádný soud nemůže zamítnout osvobození od soudních poplatků, když tyto soudní poplatky jsou uplatněny na základě nezákonného zásahu správního orgánu, a to tím, že ve věci neměl rozhodovat pro nepřijatelnost této věci - viz § 100 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.“* Závěrem stěžovatel připomíná, že městský soud nerespektoval, že krajský soud soudní poplatky nevyžadoval. Stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil.

Stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.) a tuto kasační stížnost podal včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). Podle § 105 odst. 2 s. ř. s. musí být účastník pro řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem, nemá-li sám vysokoškolské vzdělání nebo jej osoba s takovým vzděláním zastupuje. Ovšem Nejvyšší správní soud již ve své rozhodovací činnosti dospěl k závěru, že *„v řízení o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu žalobce na osvobození od soudních poplatků není třeba trvat na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení advokátem“* (srov. rozsudek ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37, dostupný na www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud proto i přes nedostatek právního zastoupení v řízení pokračoval. V kasační stížnosti stěžovatel uplatňuje důvody, které lze podřadit pod důvod podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., jde tedy o důvod přípustný podle § 104 odst. 4 téhož zákona. Nejvyšší správní soud za této situace napadené usnesení městského soudu v mezích řádně uplatněných kasačních důvodů a v rozsahu kasační stížnosti podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. přezkoumal, přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve konstatuje, že stěžovatel ve své kasační stížnosti argumentuje pouze proti nezákonnosti posouzení otázky tzv. věcného osvobození od soudních poplatků, jak jej provedl městský soud. Stěžovatel nikterak nebrojí proti posouzení svých majetkových a příjmových poměrů pro rozhodnutí o tzv. individuálním osvobození od soudních poplatků.

Osvobození od soudních poplatků lze v obecné rovině rozdělit na tři skupiny: osvobození věcné, osobní a individuální. Věcné osvobození je upraveno v ust. § 11 odst. 1 zákona o poplatcích, které vyčerpávajícím způsobem stanoví, jaká řízení zpoplatněna nejsou; rozlišujícím kritériem je tedy předmět řízení. Osobní osvobození je upraveno v ust. § 11 odst. 2 cit. zákona a znamená, že určité osoby (okruhy osob) nemají povinnost poplatek zaplatit (např. Česká republika nebo cizinec v řízení o přiznání statutu uprchlíka). Konečně třetí skupina, individuální osvobození, je upravena jednotlivými procesními předpisy a závisí na posouzení soudu (v soudním řízení správním § 36 odst. 3 s. ř. s.); zkráceně řečeno jedná se o osvobození účastníků, kteří se nacházejí v tíživých (materiálních) poměrech, jež by jim nedovolily soudní poplatek uhradit.

Stěžovatelův názor o zákonném osvobození od soudních poplatků v probíhajícím řízení (tzv. věcné osvobození od soudních poplatků), byl zdejší soudem již mnohokrát odmítnut jako nesprávný, srov. např. rozsudky ze dne 17. 7. 2008, č. j. 6 Ans 4/2008 - 66 nebo z 15. 7. 2009, č. j. 6 Ans 2/2009 - 96). Stěžovatelem namítané ustanovení § 11 odst. 3 písm. f) zákona o poplatcích dopadá na „řízení ve věci náhrady škody způsobené při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím, rozhodnutím o vazbě nebo nesprávným úředním postupem“, tedy řízení podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem; jedná se o řízení vedená před civilními soudy. Žaloba podaná stěžovatelem je projednávána před soudy ve správním soudnictví a stěžovatel jí napadá vydané rozhodnutí správního orgánu; výsledkem takového řízení může být „pouze“ zrušení napadeného rozhodnutí pro jeho nezákonnost, nikoliv náhrada škody takovým (nezákonným) rozhodnutím způsobená. V řízení ve správním soudnictví se tedy teprve posuzuje, zda rozhodnutí správního orgánu je či není nezákonné.

Nejvyšší správní soud se, jak shora uvedeno, nemohl zabývat tou částí usnesení městského soudu, v níž soud posuzoval stěžovatelovu žádost ve smyslu § 36 odst. 3 s. ř. s., neboť stěžovatel tuto část rozhodnutí neučinil předmětem přezkumu v řízení před zdejší soudem; Nejvyšší správní soud je totiž důvody podané kasační stížností vázán (§ 109 odst. 3 s. ř. s.).

Na okraj pak zdejší soud poznamenává, že krajský soud o osvobození stěžovatele od soudních poplatků nijak nerozhodoval, ani z „nevyžadování zaplacení poplatku“

tímto soudem nelze ničeho dovozovat. Krajský soud v Praze totiž jako první úkon ve věci shledal svou místní nepřislusnost a rozhodl podle § 7 odst. 7 s. ř. s. o postoupení věci soudu místně příslušnému (městskému soudu). Teprve městský soud posuzujíc splnění všech podmínek řízení zjistil, že nebyl zaplacen soudní poplatek a stěžovatel požádal o osvobození od tohoto poplatku (ač s mylným přesvědčením o tzv. věcném osvobození - viz výše). Nejvyšší správní soud neshledal v postupu městského soudu žádnou vadu, natož pak takovou, ke které by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s., věta za středníkem).

Z uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou a jako takovou ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalovanému, tomu však, jak soud zjistil ze spisu, žádné náklady, jež by překračovaly náklady jeho běžné úřední činnosti, v řízení o kasační stížnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejdou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. května 2010

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně

senátu